

Hof van Cassatie

LIBERCAS

2 - 2024

BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

INTERNERING

Internering - Vrijheidsberoving - Beoordeling door de kamer voor de bescherming van de maatschappij - Advies van de psychiater - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 5.1.e en 5.4. EVRM volgt niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege inzake internering, bij de beoordeling enkel zou mogen rekening houden met het advies van een psychiater die de betrokkene persoonlijk heeft gezien en gesproken; de kamer kan bij die beoordeling wel degelijk het forensisch deskundig advies van een aan de instelling verbonden geneesheer-psychiater in aanmerking nemen dat zich uitspreekt over de actuele aanwezigheid van een geestesstoornis bij de betrokkene en oordeelt dat die geestesstoornis zoals die werd beschreven in vroegere deskundigenverslagen nog steeds bestaat, zonder dat de geneesheer-psychiater de betrokkene persoonlijk moet hebben gezien of gesproken (1). (1) Cass. 11 juni 2019, AR P.19.0524.N, AC 2019, nr. 362; Cass. 9 april 2019, AR P.19.0273.N, AC 2019, nr. 223; H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

Internering - Vrijheidsberoving - Misdrijven waarvoor geen internering meer kan worden bevolen - Artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet - Beoordeling door de kamer voor de bescherming van de maatschappij - Draagwijdte

De omstandigheid dat de interneringsbeslissingen op grond waarvan een geïnterneerde van zijn vrijheid is beroofd, zijn gegrond op misdrijven waarvoor krachtens artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet geen internering meer kan worden bevolen, belet niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij de gevaarlijkheid van de betrokkene toetst aan het risico op het plegen van misdrijven als bedoeld door artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet (1). (1) H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 9, § 1, 1° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

KAMER VOOR BESCHERMING VAN DE MAATSCHAPPIJ

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Internering - Vrijheidsberoving -

Misdrijven waarvoor geen internering meer kan worden bevolen - Artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet - Beoordeling door de kamer voor de bescherming van de maatschappij - Draagwijdte

De omstandigheid dat de interneringsbeslissingen op grond waarvan een geïnterneerde van zijn vrijheid is beroofd, zijn gegrond op misdrijven waarvoor krachtens artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet geen internering meer kan worden bevolen, belet niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij de gevaarlijkheid van de betrokkene toetst aan het risico op het plegen van misdrijven als bedoeld door artikel 9, § 1, 1°, Interneringswet (1). (1) H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 9, § 1, 1° Wet 5 mei 2014 betreffende de internering

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

Kamer voor bescherming van de maatschappij - Internering - Vrijheidsberoving - Beoordeling - Advies van de psychiater - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 5.1.e en 5.4. EVRM volgt niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege inzake internering, bij de beoordeling enkel zou mogen rekening houden met het advies van een psychiater die de betrokkene persoonlijk heeft gezien en gesproken; de kamer kan bij die beoordeling wel degelijk het forensisch deskundig advies van een aan de instelling verbonden geneesheer-psychiater in aanmerking nemen dat zich uitspreekt over de actuele aanwezigheid van een geestesstoornis bij de betrokkene en oordeelt dat die geestesstoornis zoals die werd beschreven in vroegere deskundigenverslagen nog steeds bestaat, zonder dat de geneesheer-psychiater de betrokkene persoonlijk moet hebben gezien of gesproken (1). (1) Cass. 11 juni 2019, AR P.19.0524.N, AC 2019, nr. 362; Cass. 9 april 2019, AR P.19.0273.N, AC 2019, nr. 223; H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

STRAFZAKEN

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Voorlopige hechtenis

Krachtens artikel 31, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet kunnen cassatiemiddelen onder meer worden voorgedragen in een memorie die op de griffie van het Hof van Cassatie moet toekomen, uiterlijk de vijfde dag na de datum van het cassatieberoep; die termijn is ook van toepassing op de stukken die de eiser in cassatie wenst neer te leggen.

- Art. 31, § 3, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

7 april 2021

P.21.0422.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210407.2N.3](#)

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Strafzaken - Strafvordering - Gerechtelijk onderzoek - Deskundige aangesteld door de onderzoeksrechter - Toepassing van het Gerechtelijk Wetboek - Draagwijdte

De artikelen 962 tot 991undecies Gerechtelijk Wetboek zijn niet van toepassing op een door de onderzoeksrechter bevolen deskundigenonderzoek, ook al kan de onderzoeksrechter in het belang van het onderzoek en rekening houdend met de aard van het deskundigenonderzoek en in het licht van de stand en het al dan niet hoogdringend karakter van de rechtspleging, bepalen dat het deskundigenonderzoek contradictoir zal verlopen door aan de partijen de gelegenheid te geven te reageren op het voorverslag van de deskundige en de deskundige op te dragen die opmerkingen te beantwoorden (1). (1) Cass. 12 april 2000, AR P.00.0136.F, AC 2000, nr. 249.

- Art. 970 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 978 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 977 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 976 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 975 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 974 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 973 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 972bis Gerechtelijk Wetboek
- Art. 962 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 971 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 981 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 969 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 968 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 967 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 966 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 965 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 964 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 963 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 972 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 989 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991novies Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991septies Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991sexies Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991quinquies Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991quater Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991ter Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991bis Gerechtelijk Wetboek
- Art. 979 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 990 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 980 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 988 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 987 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 986 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 985 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 984 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 983 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 982 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 991undecies Gerechtelijk Wetboek
- Art. 991 Gerechtelijk Wetboek

16 maart 2021

P.20.1170.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.3

AC nr. ...

HERSTEL IN EER EN RECHTEN

- Levenslang rijverbod - Toepassing

Uit de artikelen 619, 621, eerste lid, en 622 Wetboek van Strafvordering volgt dat een levenslang rijverbod een straf is die niet in aanmerking komt voor uitwissing en dus het voorwerp kan uitmaken van herstel in eer en rechten op voorwaarde dat, behoudens in hier niet toepasselijke uitzonderingen, de veroordeelde de vrijheidsstraffen heeft ondergaan en de geldstraffen heeft gekweten (1). (1) Cass. 20 november 2018, AR P.18.0836.N, AC 2018, nr. 651.

- Art. 622 Wetboek van Strafvordering
- Art. 621, eerste lid Wetboek van Strafvordering
- Art. 619 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2021

P.20.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.12](#)

AC nr. ...

- Kamer van inbeschuldigingstelling - Afwijzing - Voorwaarden - Draagwijdte

De kamer van inbeschuldigingstelling kan een verzoek tot herstel in eer en rechten dat aan de vormvoorwaarden voldoet enkel afwijzen indien het vaststelt dat niet is voldaan aan één of meerdere van de in de artikelen 621 tot en met 627 Wetboek van Strafvordering opgenomen voorwaarden; noch de aard of de zwaarwichtigheid van de misdrijven waarvoor een verzoeker werd veroordeeld, noch het aantal veroordelingen dat hij heeft opgelopen, noch het eventueel verstekarakter van die veroordelingen noch de omstandigheid dat de bijkomende straf van het levenslang rijverbod uitwerking blijft hebben, leveren elk als dusdanig en zelfs in hun onderlinge verband beschouwd een wettige grond op om het verzoek tot herstel in eer en rechten af te wijzen, ook al kunnen die omstandigheden een impact hebben op de beoordeling of de verzoeker tijdens de proeftijd blijk heeft gegeven van verbetering en van goed gedrag in de zin van artikel 624 Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie M. DE SWAEF, "Cassatierechtspraak over herstel in eer en rechten", NC 2013/3,252-253 (onder Cass. 28 november 2012, AR P.12.1122.F, AC 2012, nr. 644).

- Art. 627 Wetboek van Strafvordering
- Art. 621 Wetboek van Strafvordering

16 maart 2021

P.20.1328.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.12](#)

AC nr. ...

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Deskundige aangesteld door de onderzoeksrechter - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige zijn verslag heeft opgesteld op basis van de gegevens die hem op dat ogenblik bekend waren en dus zonder het standpunt te kennen van een beklaagde die pas later werd verhoord of van een door een beklaagde geraadpleegde technisch raadgever of uit de enkele omstandigheid dat aan een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige niet is gevraagd of hij in het licht van die achteraf opgedoken gegevens bij zijn bevindingen blijft dan wel of die tot aanpassing verplichten, volgt niet dat het recht op een eerlijk proces van die beklaagde is miskend; het recht op een eerlijk proces van een beklaagde is afdoende gewaarborgd door de mogelijkheid die de beklaagde heeft om voor de rechter de bevindingen van de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige te bekritisieren en aan te geven waarom een aanvullend deskundigenonderzoek of het horen van de deskundige op de rechtszitting noodzakelijk is, zonder evenwel dat de rechter op een dergelijk verzoek steeds moet ingaan aangezien het aan de rechter staat onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met het proces in zijn geheel en in het licht van de concrete elementen van de zaak het voor de waarheidsvinding of ter vrijwaring van het recht van verdediging van de beklaagde noodzakelijk is een aanvullend deskundigenonderzoek te bevelen of de deskundige te horen op de rechtszitting (1). (1) Cass. 12 april 2000, AR P.00.0136.F, AC 2000, nr. 249, RW 2001-2002, 306 met noot van B. DE SMET, "De samenwerking tussen de deskundige en de partijen in strafzaken"; P. TRAEST en P. VAN CAENEGEM, "De tegensprekelijkheid van het deskundigenonderzoek in strafzaken: een status questionis ten behoeve van de praktijk", T. Strafr.2000, 45-53; zie Arbitragehof nr. 24/97, 30 april 1997, BS 19 juni 1997, JLMB 1997, 788, noot A. MASSET, JT 1997, 494, RDP 1997, 792.

16 maart 2021

P.20.1170.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.3](#)

AC nr. ...

ONDERZOEKSGERECHTEN

***- Kamer van inbeschuldigingstelling - Voorlopige hechtenis - Handhaving -
Beoordeling van het recidivegevaar - Onregelmatigheid bij de beoordeling in eerste
aanleg - Rechtzetting bij de behandeling in hoger beroep - Draagwijdte***

Een in eerste aanleg begane onregelmatigheid bij de beoordeling van het recidivegevaar kan worden rechtgezet doordat bij de behandeling in hoger beroep aan die onregelmatigheid is verholpen; de kamer van inbeschuldigingstelling is in voorkomend geval niet verplicht vast te stellen dat de raadkamer de voorlopige hechtenis niet had mogen handhaven en de onmiddellijke invrijheidstelling van de betrokkene te bevelen.

16 maart 2021

P.21.0358.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.24](#)

AC nr. ...

RECHTBANKEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Samenstelling - Gerechtelijk stagiair - Plaatsvervangende zetel

Geen enkele bepaling verplicht in een vonnis uitdrukkelijk aan te geven dat een gerechtelijk stagiair die mee van de zaak kennis heeft genomen, erover heeft beraadslaagd en aanwezig is bij de uitspraak, een gerechtelijk stagiair is die bij wijze van overgangsmaatregel tijdens de verlenging van zijn stage een rechter mag vervangen ; indien een gerechtelijk stagiair mee van een zaak kennis neemt, erover heeft beraadslaagd en aanwezig is bij de uitspraak moet hij, behoudens tegenbewijs, worden geacht daartoe te zijn gemachtigd.

- Art. 259octies, § 6, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

16 maart 2021

P.20.1294.N

ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.8

AC nr. ...

RECHTEN VAN DE MENS

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.e - Internering - Vrijheidsberoving - Beoordeling door de kamer voor de bescherming van de maatschappij - Advies van de psychiater - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 5.1.e en 5.4. EVRM volgt niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege inzake internering, bij de beoordeling enkel zou mogen rekening houden met het advies van een psychiater die de betrokkene persoonlijk heeft gezien en gesproken; de kamer kan bij die beoordeling wel degelijk het forensisch deskundig advies van een aan de instelling verbonden geneesheer-psychiater in aanmerking nemen dat zich uitsprekt over de actuele aanwezigheid van een geestesstoornis bij de betrokkene en oordeelt dat die geestesstoornis zoals die werd beschreven in vroegere deskundigenverslagen nog steeds bestaat, zonder dat de geneesheer-psychiater de betrokkene persoonlijk moet hebben gezien of gesproken (1). (1) Cass. 11 juni 2019, AR P.19.0524.N, AC 2019, nr. 362; Cass. 9 april 2019, AR P.19.0273.N, AC 2019, nr. 223; H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G VERMEULEN (eds.), Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Vrijheidsberoving - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Bevel tot aanhouding lastens een persoon die geïnterneerd is - Beoordeling - Criteria - Draagwijdte - Artikel 5.1.e

Noch de bepalingen van de artikelen 5.1.c, 5.1.e en 5.3 EVRM noch andere bepalingen of algemene rechtsbeginselen verzetten zich ertegen dat een vrijheidsberoving gesteund op artikel 5.1.e EVRM samen bestaat met een vrijheidsberoving op basis van artikel 5.1.c EVRM; het staat aan de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en rekening houdend met de concrete interneringstoestand van de aangehoudene, die handhaving noodzakelijk is en bij die beoordeling kan hij de aanwezigheid van mogelijk recidive- of vluchtgevaar in het licht van de concrete opsluitingsomstandigheden van de geïnterneerde betrekken.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

- Art. 5.1.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0318.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.21](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.1.c, EVRM -
Vrijheidsberoving - Voorlopige hechtenis - Handhaving - Bevel tot aanhouding
lastens een persoon die geïnterneerd is - Beoordeling - Criteria - Draagwijde***

Noch de bepalingen van de artikelen 5.1.c, 5.1.e en 5.3 EVRM noch andere bepalingen of algemene rechtsbeginselen verzetten zich ertegen dat een vrijheidsberoving gesteund op artikel 5.1.e EVRM samen bestaat met een vrijheidsberoving op basis van artikel 5.1.c EVRM; het staat aan de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en rekening houdend met de concrete interneringstoestand van de aangehoudene, die handhaving noodzakelijk is en bij die beoordeling kan hij de aanwezigheid van mogelijk recidive- of vluchtgevaar in het licht van de concrete opsluitingsomstandigheden van de geïnterneerde betrekken.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0318.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.21](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.1 - Artikel 5.3 - Vrijheidsberoving -
Voorlopige hechtenis - Handhaving - Bevel tot aanhouding lastens een persoon die
geïnterneerd is - Beoordeling - Criteria - Draagwijde***

Noch de bepalingen van de artikelen 5.1.c, 5.1.e en 5.3 EVRM noch andere bepalingen of algemene rechtsbeginselen verzetten zich ertegen dat een vrijheidsberoving gesteund op artikel 5.1.e EVRM samen bestaat met een vrijheidsberoving op basis van artikel 5.1.c EVRM; het staat aan de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en rekening houdend met de concrete interneringstoestand van de aangehoudene, die handhaving noodzakelijk is en bij die beoordeling kan hij de aanwezigheid van mogelijk recidive- of vluchtgevaar in het licht van de concrete opsluitingsomstandigheden van de geïnterneerde betrekken.

- Art. 5.3 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome
- Art. 5.1.c Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0318.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.21](#)

AC nr. ...

***Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.4 - Internering - Vrijheidsberoving -
Beoordeling door de kamer voor de bescherming van de maatschappij - Advies van
de psychiater - Draagwijde***

Uit de bepalingen van de artikelen 5.1.e en 5.4. EVRM volgt niet dat de kamer voor de bescherming van de maatschappij, multidisciplinair en gespecialiseerd rechtscollege inzake internering, bij de beoordeling enkel zou mogen rekening houden met het advies van een psychiater die de betrokkene persoonlijk heeft gezien en gesproken; de kamer kan bij die beoordeling wel degelijk het forensisch deskundig advies van een aan de instelling verbonden geneesheer-psychiater in aanmerking nemen dat zich uitspreekt over de actuele aanwezigheid van een geestesstoornis bij de betrokkene en oordeelt dat die geestesstoornis zoals die werd beschreven in vroegere deskundigenverslagen nog steeds bestaat, zonder dat de geneesheer-psychiater de betrokkene persoonlijk moet hebben gezien of gesproken (1). (1) Cass. 11 juni 2019, AR P.19.0524.N, AC 2019, nr. 362; Cass. 9 april 2019, AR P.19.0273.N, AC 2019, nr. 223; H. HEIMANS, T. VANDER BEKEN EN E. SCHIPAANBOORD, "Eindelijk een echte nieuwe en goede wet op de internering?" Deel I: De gerechtelijke fase, RW 2014-2015, 1043-1064, Deel II: De uitvoeringsfase, RW 2015-2016, 42-62, Deel III: De reparatie, RW 2016-2017, 603-619; T. VANDER BEKEN, "De nieuwe interneringswetgeving", in P. TRAEST, A. VERHAGE EN G. VERMEULEN (eds.), *Strafrecht en strafprocesrecht: doel of middel in een veranderende samenleving*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2017.

- Art. 5.1.e Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.21.0285.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.11](#)

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Gerechtelijk onderzoek - Deskundige aangesteld door de onderzoeksrechter - Draagwijdte

Uit de enkele omstandigheid dat een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige zijn verslag heeft opgesteld op basis van de gegevens die hem op dat ogenblik bekend waren en dus zonder het standpunt te kennen van een beklaagde die pas later werd verhoord of van een door een beklaagde geraadpleegde technisch raadgever of uit de enkele omstandigheid dat aan een door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige niet is gevraagd of hij in het licht van die achteraf opgedoken gegevens bij zijn bevindingen blijft dan wel of die tot aanpassing verplichten, volgt niet dat het recht op een eerlijk proces van die beklaagde is miskend; het recht op een eerlijk proces van een beklaagde is afdoende gewaarborgd door de mogelijkheid die de beklaagde heeft om voor de rechter de bevindingen van de door de onderzoeksrechter aangestelde deskundige te bekritisieren en aan te geven waarom een aanvullend deskundigenonderzoek of het horen van de deskundige op de rechtszitting noodzakelijk is, zonder evenwel dat de rechter op een dergelijk verzoek steeds moet ingaan aangezien het aan de rechter staat onaantastbaar te oordelen of rekening houdend met het proces in zijn geheel en in het licht van de concrete elementen van de zaak het voor de waarheidsvinding of ter vrijwaring van het recht van verdediging van de beklaagde noodzakelijk is een aanvullend deskundigenonderzoek te bevelen of de deskundige te horen op de rechtszitting (1). (1) Cass. 12 april 2000, AR P.00.0136.F, AC 2000, nr. 249, RW 2001-2002, 306 met noot van B. DE SMET, "De samenwerking tussen de deskundige en de partijen in strafzaken"; P. TRAEST en P. VAN CAENEGEM, "De tegensprekelijkheid van het deskundigenonderzoek in strafzaken: een status questionis ten behoeve van de praktijk", T. Strafr.2000, 45-53; zie Arbitragehof nr. 24/97, 30 april 1997, BS 19 juni 1997, JLMB 1997, 788, noot A. MASSET, JT 1997, 494, RDP 1997, 792.

Verdrag rechten van de mens - Art. 10 - Vrijheid van meningsuiting - Wegverkeer - Artikel 34, § 2, 3° - Weigering zich te onderwerpen aan een ademtest, ademanalyse of bloedproef - Strafbaarstelling - Bestanddelen - Draagwijdte

De misdrijven van de door artikel 34, § 2, 3°, Wegverkeerswet strafbaar gestelde weigering zich te onderwerpen aan een ademtest of ademanalyse of zonder wettige reden een bloedproef te laten nemen, zijn voltrokken door de weigering gevolg te geven aan een verzoek zich aan een dergelijke test of analyse te onderwerpen of een bloedproef te laten nemen; niet is vereist dat de personen die bevoegd zijn tot het opleggen van een dergelijke test of analyse of het laten afnemen van een dergelijke proef de betrokkene het bevel geven zich daaraan te onderwerpen en de weigering staat vast indien de persoon aan wie een dergelijke test, analyse of proef kan worden opgelegd, negatief antwoordt op de vraag of hij die test of analyse of bloedproef wil ondergaan; een dergelijke strafbaarstelling is niet strijdig met het door artikel 10 EVRM gewaarborgde recht van vrijheid van meningsuiting.

- Art. 34, § 2, 3° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 10 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

REDENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering van de straf en van de strafmaat - Verwijzing naar de uitvoering van de straf - Draagwijdte

De rechter bepaalt binnen de door de wet bepaalde grenzen onaantastbaar welke straffen en maatregelen en hun maat noodzakelijk zijn ter realisering van de doelstellingen die hij met de straftoemeting beoogt en die doelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader; de rechter mag bij die beoordeling wel degelijk de wijze betrekken waarop de door hem opgelegde straffen en maatregelen zullen worden uitgevoerd ; die uitvoering bepaalt immers mee of de nagestreefde doelstellingen van de straftoemeting wel kunnen worden gerealiseerd en door dit te doen matigt de rechter zich geen bevoegdheden aan die hem niet toekomen en laat hij zich niet in met de uitvoering van de door hem uitgesproken straffen (1). (1) J. ROZIE en C. VAN DEUREN, "De motivering van de straf en strafmaat: een onderzoek naar de toepassing ervan in de praktijk Komt de huidige motiveringspraktijk tegemoet aan de door de strafwetgever vooropgestelde doelstellingen?", NC 2012, 131-149.

16 maart 2021

P.20.1123.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.2](#)

AC nr. ...

STRAF

ALGEMEEN. STRAF EN MAATREGEL. WETTIGHEID

Algemeen - Straf en maatregel - Wettigheid - Motivering van de straf en van de strafmaat - Verwijzing naar de uitvoering van de straf - Draagwijdte

De rechter bepaalt binnen de door de wet bepaalde grenzen onaantastbaar welke straffen en maatregelen en hun maat noodzakelijk zijn ter realisering van de doelstellingen die hij met de straftoemeting beoogt en die doelstellingen kunnen onder meer bestaan in het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, de bescherming van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht, het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader; de rechter mag bij die beoordeling wel degelijk de wijze betrekken waarop de door hem opgelegde straffen en maatregelen zullen worden uitgevoerd ; die uitvoering bepaalt immers mee of de nagestreefde doelstellingen van de straftoemeting wel kunnen worden gerealiseerd en door dit te doen matigt de rechter zich geen bevoegdheden aan die hem niet toekomen en laat hij zich niet in met de uitvoering van de door hem uitgesproken straffen (1). (1) J. ROZIE en C. VAN DEUREN, "De motivering van de straf en strafmaat: een onderzoek naar de toepassing ervan in de praktijk Komt de huidige motiveringspraktijk tegemoet aan de door de strafwetgever vooropgestelde doelstellingen?", NC 2012, 131-149.

16 maart 2021

P.20.1123.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.2](#)

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

STRAFZAKEN

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Rijksregisternummer - Artikel 780, eerste lid, 2° Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

Artikel 780, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek dat de vermelding van het rijksregisternummer van de partijen voorschrijft, is niet van toepassing in strafzaken.

- Art. 780, eerste lid, 2° Gerechtelijk Wetboek

16 maart 2021

P.21.0189.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.13](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Draagwijdte - Vermelding - Naam van de magistraat van het openbaar ministerie - Artikel 780, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek - Toepasselijkheid

In zoverre artikel 780, eerste lid, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het vonnis, op straffe van nietigheid, de naam moet vermelden van de magistraat van het openbaar ministerie die zijn advies heeft gegeven, is deze bepaling niet van toepassing in strafzaken; in strafzaken kan de naam van de magistraat die het ambt van openbaar ministerie heeft uitgeoefend blijken uit het vonnis zelf of het proces-verbaal van de rechtszitting waarop de zaak werd behandeld of het vonnis is uitgesproken en indien een vonnis vermeldt dat het is uitgesproken in aanwezigheid van een magistraat van het openbaar ministerie, volgt daaruit dat de uitspraak is gebeurd in aanwezigheid van de magistraat van het openbaar ministerie die is vermeld in het proces-verbaal van de rechtszitting waarop het vonnis is uitgesproken, ook al verwijst dit vonnis niet uitdrukkelijk naar dit proces-verbaal aangezien dit laatste tot doel heeft op authentieke wijze een dergelijke vaststelling te doen.

- Art. 780, eerste lid, 1° Gerechtelijk Wetboek

16 maart 2021

P.20.1272.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.4](#)

AC nr. ...

Strafzaken - Algemeen - Vermeldingen - Gerechtelijk stagiair - Plaatsvervanging in de zetel

Geen enkele bepaling verplicht in een vonnis uitdrukkelijk aan te geven dat een gerechtelijk stagiair die mee van de zaak kennis heeft genomen, erover heeft beraadslaagd en aanwezig is bij de uitspraak, een gerechtelijk stagiair is die bij wijze van overgangsmaatregel tijdens de verlenging van zijn stage een rechter mag vervangen ; indien een gerechtelijk stagiair mee van een zaak kennis neemt, erover heeft beraadslaagd en aanwezig is bij de uitspraak moet hij, behoudens tegenbewijs, worden geacht daartoe te zijn gemachtigd.

- Art. 259octies, § 6, zesde lid Gerechtelijk Wetboek

16 maart 2021

P.20.1294.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.8](#)

AC nr. ...

VOORLOPIGE HECHTENIS

CASSATIEBEROEP

Cassatieberoep - Vormen en termijnen voor memories en stukken

Krachtens artikel 31, § 3, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet kunnen cassatiemiddelen onder meer worden voorgedragen in een memorie die op de griffie van het Hof van Cassatie moet toekomen, uiterlijk de vijfde dag na de datum van het cassatieberoep; die termijn is ook van toepassing op de stukken die de eiser in cassatie wenst neer te leggen.

- Art. 30, § 3, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

7 april 2021

P.21.0422.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210407.2N.3](#)

AC nr. ...

HANDHAVING

Handhaving - Bevel tot aanhouding lastens een persoon die geïnterneerd is - Artikelen 5.1.c, 5.1.e en 5.3 EVRM - Beoordeling - Criteria - Draagwijdte

Noch de bepalingen van de artikelen 5.1.c, 5.1.e en 5.3 EVRM noch andere bepalingen of algemene rechtsbeginselen verzetten zich ertegen dat een vrijheidsberoving gesteund op artikel 5.1.e EVRM samen bestaat met een vrijheidsberoving op basis van artikel 5.1.c EVRM; het staat aan de rechter die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak en rekening houdend met de concrete interneringstoestand van de aangehoudene, die handhaving noodzakelijk is en bij die beoordeling kan hij de aanwezigheid van mogelijk recidive- of vluchtgevaar in het licht van de concrete opsluitingsomstandigheden van de geïnterneerde betrekken.

16 maart 2021

P.21.0318.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.21](#)

AC nr. ...

Handhaving - Draagwijdte - Beoordeling van het recidivegevaar - Onregelmatigheid bij de beoordeling in eerste aanleg - Rechtzetting bij de behandeling in hoger beroep

Een in eerste aanleg begane onregelmatigheid bij de beoordeling van het recidivegevaar kan worden rechtgezet doordat bij de behandeling in hoger beroep aan die onregelmatigheid is verholpen; de kamer van inbeschuldigingstelling is in voorkomend geval niet verplicht vast te stellen dat de raadkamer de voorlopige hechtenis niet had mogen handhaven en de onmiddellijke invrijheidstelling van de betrokkene te bevelen.

16 maart 2021

P.21.0358.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.24](#)

AC nr. ...

Handhaving - Beoordeling van het recidivegevaar - Stukken van het strafdossier - Uittreksel uit het strafregister - Draagwijdte

De beoordeling van het recidivegevaar vereist niet noodzakelijk de voeging van een uittreksel uit het strafregister en het onderzoeksgerecht kan een dergelijk gevaar, ook al is het gegrond op eerdere veroordelingen wegens soortgelijke misdrijven, afleiden uit andere gegevens.

16 maart 2021

P.21.0358.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.24](#)

AC nr. ...

Handhaving - Ernstige aanwijzingen van schuld - Politionele informatie

Politionele informatie, waarvan de bron onduidelijk is, is op zichzelf beschouwd onvoldoende om als ernstige aanwijzing van schuld te gelden; de gegevens die een rechter aanneemt als ernstige aanwijzingen van schuld moeten in hun geheel en in hun onderlinge samenhang worden gelezen; geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet er zich tegen dat de rechter naast bepaalde feitelijke gegevens waarvan de bron is gekend ook politonele informatie waarvan de bron onduidelijk is in aanmerking neemt als ernstige aanwijzingen van schuld.

- Art. 16, § 5, eerste lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

7 april 2021

P.21.0453.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210407.2N.7](#)

AC nr. ...

HOGER BEROEP

Hoger beroep - Termijn - Verlenging van de termijn - Artikel 644 Wetboek van Strafvordering - Vermelding - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 30, § 2, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, volgt niet dat de akte van betekening van de beschikking van de raadkamer, indien toepasselijk, ook melding moet maken van een verlenging van de beroepstermijn overeenkomstig artikel 644 Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie over de toepassing van artikel 644 Gerechtelijk Wetboek op de verlenging van de beroepstermijn inzake voorlopige hechtenis Cass. 10 mei 1977, AC 1977, p. 926.

- Art. 644 Wetboek van Strafvordering

- Art. 30, § 2, eerste en tweede lid Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

16 maart 2021

P.21.0321.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.22](#)

AC nr. ...

WEGVERKEER

WEGVERKEERSWET

Wetsbepalingen - Art. 34 - Artikel 34, § 2, 3° - Weigering zich te onderwerpen aan een ademtest, ademanalyse of bloedproef - Strafbaarstelling - Bestanddelen - Vrijheid van meningsuiting - Artikel 10 EVRM - Draagwijdte

De misdrijven van de door artikel 34, § 2, 3°, Wegverkeerswet strafbaar gestelde weigering zich te onderwerpen aan een ademtest of ademanalyse of zonder wettige reden een bloedproef te laten nemen, zijn voltrokken door de weigering gevolg te geven aan een verzoek zich aan een dergelijke test of analyse te onderwerpen of een bloedproef te laten nemen; niet is vereist dat de personen die bevoegd zijn tot het opleggen van een dergelijke test of analyse of het laten afnemen van een dergelijke proef de betrokkene het bevel geven zich daaraan te onderwerpen en de weigering staat vast indien de persoon aan wie een dergelijke test, analyse of proef kan worden opgelegd, negatief antwoordt op de vraag of hij die test of analyse of bloedproef wil ondergaan; een dergelijke strafbaarstelling is niet strijdig met het door artikel 10 EVRM gewaarborgde recht van vrijheid van meningsuiting.

- Art. 34, § 2, 3° Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

- Art. 10 Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ondertekend op 4 november 1950, te Rome

16 maart 2021

P.20.1272.N

[ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210316.2N.4](#)

AC nr. ...
